

74 km do pokoju

Projekt opiera się na napięciu między widzialnym a niewidzialnym, gdzie bliskość wojny pozostaje odczuwalna mimo fizycznego dystansu. Bada on, w jaki sposób doświadczenie traumy przenika do codziennej przestrzeni i zmienia sposób postrzegania krajobrazu, nawet tam, gdzie nie ma bezpośrednich śladów przemocy.

Wystawa powstała jako próba uchwycenia różnic między doświadczeniem miasta znajdującego się na głębokim zapleczu a miasta funkcjonującego w warunkach pokoju. Jednocześnie różnice te okazują się niestabilne — znane środowisko przestaje być neutralne i zaczyna być odczytywane przez pryzmat wewnętrznego napięcia.

„Odległość bywa czymś więcej niż tylko liczbą. W kontekście wojny nabiera znaczenia symbolicznego — wyznacza granicę między bezpieczeństwem a zagrożeniem, między snem a bezsennością, między życiem »normalnym« a życiem zawieszonym” — mówi Dorota Sak, kuratorka projektu w ramach programu Gaude Polonia.

Bliżej pokoju...

Twórczość Oleny Morokhovskiej wpisuje się w nurt współczesnej sztuki wizualnej podejmującej dialog z doświadczeniem jednostki w kontekście przemian społecznych i politycznych Europy Wschodniej. Artystka operuje różnorodnymi mediami, tworząc interdyscyplinarne prace, w których obraz, materia i przestrzeń stają się nośnikami refleksji nad kondycją człowieka.

Olena Morokhovska przebywa obecnie w Łodzi na półrocznym stypendium Gaude Polonia, realizując projekt zatytułowany „74 km do pokoju, (x) km do frontu”. Pobyt w Polsce daje bezpieczeństwo — brak alarmów, stabilność, możliwość pracy i edukacji — ale jednocześnie rodzi poczucie zawieszenia. Osoby, które opuściły Ukrainę, często żyją w stanie ciągłego napięcia emocjonalnego: fizycznie są daleko od wojny, lecz psychicznie pozostają blisko tych, którzy zostali.

Projekt opowiada o tym, jak trauma przekracza granice miejsc i czasu, przenikając codzienność. Nawet zwykła przestrzeń — miasto, krajobraz, codzienne rytuały — przestaje być neutralna i zaczyna być postrzegana przez filtr lęku, napięcia i niepewności. Twórczość Morokhovskiej cechuje oszczędność środków wyrazu, subtelna symbolika i duża dbałość o detal. Artystka wykorzystuje codzienne materiały i obiekty, które w nowym kontekście nabierają metaforycznych znaczeń. Jej prace budują atmosferę skupienia i refleksji, skłaniając odbiorcę do konfrontacji z własnym doświadczeniem i pytaniami o współczesną kondycję człowieka.

Wystawa stanowi ważny głos w obszarze współczesnej sztuki wizualnej — łącząc wymiar osobisty z uniwersalnym, dokumentuje rzeczywistość i prowokuje do namysłu nad tym, kim jesteśmy.

Kuratorowanie i tekst: Dorota Sak

Projekt został zrealizowany w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP — Gaude Polonia.

